

D 19/10

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan mot godkände revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Ärendet rör A-sons uppdrag som revisor i ett aktiebolag. Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Den 5 maj 2007 avled bolagets ägare och styrelseledamot, här kallad den före företagsledaren. Den 15 augusti samma år valdes en ny styrelse, och den 20 augusti avgick den dåvarande valde revisorn i bolaget i förtid. Den 31 augusti 2007 valdes A-son till ny revisor i bolaget.

I den årsredovisning för räkenskapsåret 1 maj 2006–30 april 2007, som den nyvalda styrelsen avgav, redovisade bolaget innehav av fastigheter om 5,1 mnkr samt långfristiga skulder om 6,1 mnkr. I sin revisionsberättelse för det räkenskapsåret anförde A-son bland annat följande.

”Efter förra bokslutet har det framkommit att bolaget ägde en fastighet i Hannover, Tyskland sedan december 2004 vilken under detta år intagits i bokföringen och bokförts till anskaffningsvärdet. Därigenom är ingående balans inte korrekt. Någon avskrivning har inte skett. Det är osäkert ifall det kan kvarstå fler okända tillgångar eller skulder.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen. Jag kan inte uttala mig om ifall den ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag avstyrker med hänvisning till ovan att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, behandlar förlusten i bolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen. Jag tillstyrker att styrelsens ledamot och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.”

A-sons revisorspåteckning på årsredovisningen har följande lydelse.

”Min revisionsberättelse har avgivits 2007-10-23. Revisionsberättelsen avviker från normal standard”.

Hans revisionsberättelse för det påföljande räkenskapsåret, 1 maj 2007–30 april 2008, avviker inte från standardutformningen.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för räkenskapsåren 2006/07 och 2007/08. Dokumentationen innehåller bland annat ett tyskt fastighetsregisterutdrag som visar att bolaget förvärvade den aktuella fastigheten i december 2004. Av dokumentationen framgår även att det under maj och juni 2007 förekom stora uttag från bolagets bankkonto. RN har förelagt A-son att kommentera dessa.

I yttranden till RN har A-son anfört följande.

I samband med att han åtog sig uppdraget som revisor i bolaget informerades han av den nya styrelsen om att bolaget tidigare hade underlåtit att redovisa en av bolaget ägd fastighet i Tyskland. Den nya styrelsen hade tillsett att fastigheten aktiverades i bolaget till anskaffningsvärdet och att motsvarande belopp bokfördes som lån från aktieägare ”med hänvisning till att fastigheten köpts med privata medel”. Den redovisade långfristiga skulden om 6,1 mnkr avsåg i sin helhet uppbokad skuld till aktieägare. Det var den före företagsledarens dödsbo som var borgenär, och skulden uppkom i samband med att fastigheten aktiverades. Avsikten var att fastighetsinnehavet skulle avvecklas, och därför hade lånevillkoren inte så hög

prioritet. Då han avgav sin revisionsberättelse för räkenskapsåret 2006/07 hade den nya styrelsen sökt efter fler tillgångar till bolaget i Tyskland, och man avsåg att fortsätta dessa undersökningar. Det ansågs inte helt osannolikt att ytterligare banktillgodohavanden och övrig egendom skulle påträffas. Däremot befarade man inte att finna några skuldposter ”då [den förre företagsledaren] sedan många år inte ville belastas av sådana”. Som revisionsbevis för fastighetens existens, bolagets förvärv av fastigheten samt dess värde tog han del av bland annat köpekontraktet och utdrag ur det tyska fastighetsregistret. Två oberoende mäklare på orten vitsordade anskaffningsvärdet som rimligt. Det var osäkerheten beträffande existensen av eventuella ytterligare bankförbindelser och fastighetsinnehav som låg till grund för att han avstyrkte fastställande av balansräkningen och resultaträkningen. Han bedömde, med hänsyn till de förändringar som hade vidtagits och med beaktande av att en felaktig ingående balans hade korrigerats, att bolagets ställning redovisades korrekt ”utifrån kända förhållanden”.

Den förre företagsledarens personlige assistent hade för egen vinning gjort ett antal uttag från bolagets bankkonto. Eftersom uttagen inte kunde härledas till bolagets verksamhet, behandlades de som uttag av aktieägare. Händelserna verkade ha pågått under den förre företagsledarens senare år i livet. Den nya styrelsen ansåg att det inte borde belasta bolaget om den förre företagsledaren på grund av sjukdom och dålig kontroll inte upptäckte att medel togs ut. Uttagen bokfördes som reduktion av aktieägarinlåning och redovisades inte över resultaträkningen. Eftersom uttagen inte hörde till verksamheten granskade han dem inte i detalj. Han fann det dock rimligt att behandla dem som uttag av egna medel och att de privata transaktionerna inte skulle belasta resultaträkningen trots att de ”måhända felaktigt” hade gått via bolagets bankkonto. Att bokföra uttagen mot resultaträkningen föreföll honom ”helt horribelt”. Bolagets nya styrelse drev vid domstol i Tyskland en skadeståndsprocess mot assistenten, som befanns skyldig till olovligt förfogande och återbetalade en större summa. Bolaget har krav motsvarande vad som försvunnit ur bolaget i sin helhet. Eftersom förhållandet ”egentligen inte berörde bolagets verksamhet” fann han inte att förhållandet borde omnämnas i förvaltningsberättelsen.

RN har förelagt A-son att kommentera vissa transaktioner på kontot för lån från aktieägare under räkenskapsåret 2007/08, och han har därvid uppgett följande. Den första transaktionen är daterad den 7 maj 2007 och avsåg kontantuttag om 1 035 789 kr gjorda av assistenten. Dessa följdes av flera uttag. Per den 17 juli 2007 bokfördes en återbetalning från assistenten om 920 890 kr efter krav från den förre företagsledarens dödsbo. Därefter återstod ett belopp om 312 129 kr vilket ”således utgör den totala förlusten”.

A-son har vidare anfört följande. Rutinen vid revisionsbyrån då ett nytt revisions-uppdrag tillträds är att den tidigare revisorn kontaktas i enlighet med RS 510 Förstagångsrevisioner – ingående balanser. I det aktuella fallet tog han del av den föregående revisorns avgångsanmälan, i vilken denne motiverade sin avgång med att han hade informerats om den tyska fastigheten. Med beaktande av den information han erhöll från styrelsen genom dess brevväxling med den föregående revisorn gjorde han bedömningen att denne inte kunde tillföra någon relevant information i ärendet. Han kontaktade därför inte denne.

På grund av ett förbiseende innehåller revisorspåteckningen inte någon upplysning om att han ansåg att balansräkningen och resultaträkningen inte borde fastställas.

RN gör följande bedömning.

Då A-son tillträdde som bolagets revisor hade den nyvalda styrelsen fått klart för sig att bolaget ägde en fastighet i Tyskland som av tidigare styrelse hade hållits utanför bolagets redovisning. I samband med att den nyvalda styrelsen lät ta upp fastigheten som en tillgång i årsredovisningen för räkenskapsåret 2006/07 bokfördes även en skuld till den förre företagsledarens dödsbo om 6,1 mnkr. A-son, som av RN har förelagts att redogöra för sin granskning av denna skuld, har

inte vare sig genom sina yttranden eller genom sin dokumentation visat att han har haft tillräckliga revisions-bevis för att godta skuldposten. Han har inte ens visat att han har haft något underlag som klargjorde om det förelåg någon skuld och om det var den förre företagsledarens avsikt att tillskjuta fastigheten till bolaget mot vederlag eller om avsikten i stället var att tillskjuta fastigheten till bolaget vederlagsfritt. RN drar slutsatsen att någon godtagbar granskning av skuldposten inte har skett och finner att A-son inte har haft grund för att godta den redovisade låneskulden om 6,1 mnkr. Genom att ändå göra detta har han åsidosatt god revisionssed. Det förhållandet att han av andra skäl avstyrkte fastställande av balansräkningen och resultaträkningen medför ingen annan bedömning.

Den förre företagsledarens assistent hade för egen vinning gjort uttag från bolagets bankkonto, vilket senare föranledde att denne efter en domstolsprocess återbetalade en större summa. Uttagen redovisades i bolaget som återbetalning av lån från aktieägare. RN konstaterar dock att uttagen hade kommit annan än aktieägaren till godo. Bolagets redovisning av uttagen som minskning av aktieägarens krav på bolaget återspeglar inte på ett korrekt sätt transaktionernas innebörd. Det har inte i ärendet framkommit något som visar att A-son har haft grund för att godta den nyvalda styrelsens synsätt att affärshändelserna egentligen inte gällde bolaget och acceptera bolagets redovisning av affärshändelserna. Genom att likväl göra detta har han åsidosatt god revisionssed.

Enligt 6 kap. 1 § andra stycket 2 årsredovisningslagen (1995:1554) ska upplysning lämnas i årsredovisningens förvaltningsberättelse om sådana händelser av väsentlig betydelse för det redovisande bolaget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. I förvaltningsberättelserna i det aktuella bolagets årsredovisningar för räkenskapsåren 2006/07 och 2007/08 omnämns emellertid inte assistentens olovliga uttag, den domstolsprocess som följde eller den återbetalning som därefter skedde. RN har ovan konstaterat att A-son har åsidosatt god revisionssed genom att acceptera bolagets felaktiga redovisning i detta avseende och att han inte har haft grund för att godta den nya styrelsens uppfattning att händelserna inte var något som gällde bolaget. I konsekvens härmed finner RN att händelserna borde ha omnämnts i förvaltningsberättelserna och att det ankom på A-son att påtala att sådan upplysning skulle tas in.

A-son har i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2006/07 uttalat att de ingående balanserna var felaktiga, att det var osäkert om det fanns ytterligare tillgångar eller skulder som inte hade redovisats samt att han inte kunde uttala sig om huruvida årsredovisningen gav en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning. Likväl har han uppgett att årsredovisningen hade upprättats i enlighet med årsredovisningslagen. Mot bakgrund av de ovan beskrivna avvikelserna kan A-son inte anses ha haft grund för sitt uttalande om att årsredovisningen var upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Genom att likväl göra detta uttalande har han åsidosatt god revisionssed.

Enligt 9 kap. 32 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551) ska en revisor, som anser att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, anteckna detta på årsredovisningen. I sin revisionsberättelse för räkenskapsåret 2006/07 avstyrkte A-son fastställande av balansräkningen och resultaträkningen. Hans revisorspåteckning på årsredovisningen saknar emellertid uppgift om detta förhållande utan anger endast att revisionsberättelsen avviker från normal standard. Genom att inte uttryckligen upplysa om förhållandet i revisorspåteckningen har han åsidosatt god revisionssed.

Det följer av RS 510 Förstagångsrevisioner – ingående balanser, punkt 7SE, att en revisor som har efterträtt en annan revisor ska ta kontakt med företrädaren. Genom sådan kontakt kan den tillträdande revisorn skaffa sig information av stor betydelse för riskbedömningen och planeringen av sin revision. A-son valdes till revisor i bolaget sedan den föregående revisorn hade avgått i förtid. Han tog emellertid inte kontakt med den föregående revisorn, trots att han

kände till att det var oriktigheter i bolagets redovisning som hade föranlett den förtida avgången. Genom att underlåta att kontakta den föregående revisorn har A-son åsidosatt god revisionssed.

RN finner sammanfattningsvis att A-son i ett flertal avseenden har åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn till att det som ligger honom till last sammantaget är allvarligt finner RN att han ska meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Annika Boström, auktoriserade revisorn Helena Dale, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och enhetschefen Bertil Sjöö. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Anders Holm samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.